

Psalm 23: BOG, dobri pastir in gostitelj

Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka. *
Na zelenih pašnikih mi daje ležišče.
K vodam počitka me vodi, *
mojo dušo poživlja.
Vódi me po pravih stezah *
zaradi svojega imena.
Tudi če bi hodil po globeli smrtne sence, *
se ne bojim hudega, ker si ti ob meni,
tvoja palica in tvoja gorjača *
sta mi v tolažbo.
Pred mano pogrinjaš mizo *
vpričo mojih nasprotnikov;
z oljem mi maziliš glavo, *
moja čaša je prepolna.
Le dobrota in milina me bosta spremljali *
vse dni mojega življenja;
prebival bom v hiši Gospodovi *
vse dni življenja.

Pastir in gostitelj

Zeleni, sočni pašniki, prijeten kraj počitka ob žuborečem vrelcu in močna roka spremljevalca, ki se s svojo palico pogumno postavi divjim zverinam po robu! In vendar ostane grenak priokus. Če namreč prenesemo to prisodobno na človekov odnos do Boga, bi lahko prišli na misel, da smo v Božjih očeh samo nebogljene ovce brez samostojnega mišljenja. Odgovor na te dvome je skrit v drugem delu besedila. Kajti tam Bog ni več pastir, ampak gostitelj. Molivec oz. molivka sedi ob Božji mizi in je tam deležen vsega, kar je dobri pastir prej omogočil svoji čredi: miza je bogato pogrnjena, čaša je do vrha napolnjena (prav gotovo ne samo z vodo, temveč najboljšim vinom) in vse to, čeprav v okolici nevoščljivi sovražniki škripajo z zobmi. Toda nebeški gostitelj ne bo dovolil, da bodo goste ogrožali ali jim celo škodovali. Poudariti je treba, da prav na tem mestu dobro vidimo, da to besedilo ni naiven opis neke idile, ki je daleč proč od resničnega življenja. Zaveda se tega, da nas življenjska pot nemalokrat vodi skozi ozke, temne soteske, na koncu celo po globeli smrtne sence, da doživljamo krivico, za katero so odgovorni sovražni ljudje. Zavedajoč se tega stoji na začetku besedila izpoved vere: GOSPOD, ki je Mojzesu razodel svoje ime, on in samo on, je moj pastir – ne kralji, politični voditelji ali bahači, tudi ne druga

božanstva. Na koncu besedila molivec še enkrat vzame v usta ime GOSPOD (Jahve). Božja bližina namreč ni samo predstava. Navezana je na določeno mesto – GOSPODOVO hišo. Le-ta je središče Božjega ljudstva. V njej se zbira skupnost verujočih. Tam želi molivec psalma prebivati, ker je življenjski prostor v pravem pomenu besede.

Izpoved vere in molitev

Lepota psalma se kaže v tem, da je preprost in jasen. Odpira se molivcu tudi brez razlage, saj sta prisposodbi pastirja ter gostitelja obče znani. Če pa si besedilo ogledamo bolj natančno, bomo odkrili, da je njegova zgradba dobro preiščena. Na začetku psalm govori o Bogu. Strogo gledano torej še ni molitev, temveč izpoved vere. S tem nam hoče povedati, da mora človek najprej vedeti, kdo ta Bog je, s katerim hoče navezati stike. Od tega je namreč odvisno, kako ga bo molivec nagovoril. Tudi zadnja vrstica spet govori o Bogu. Izpoved vere je torej neke vrste okvir. V osrednjem delu besedila pa molivec Boga neposredno nagovarja: ti si ob meni, pred mano pogrinjaš mizo itd. Izpoved vere se je torej spremenila v molitev. Samo ta del združuje obe prisposodbi Boga – pastirja in gostitelja. Za njima se skriva lik dobrega kralja, ki je v gledanju starega veka pastir svojega ljudstva. Sedeti ob njegovi mizi je velika čast, ki so je deležni le maloštevilni podložniki. Pri Bogu, resničnemu kralju, pa so vsi dobrodošli, ki ga ljubijo.

Življenjska izkušnja Božjega ljudstva

Toda od kod pisec tega psalma jemlje svoje neomajno zaupanje v Boga? Kot veren človek pozna življenjske izkušnje svojega, Božjega ljudstva, o katerih pripoveduje Sveto pismo. Zato besedilo vedno spet namiguje na Mojzesove knjige in preroke. Če psalm beremo pod tem vidikom, torej lahko v njem odkrijemo pot izraelskega ljudstva iz egiptovske sužnosti v svobodo. Na poti v obljubljeni deželo je Bog svoje ljudstvo hranil z mano, nebeškim kruhom in mu dal piti svežo vodo iz skale. Bil je torej dober pastir in gostitelj. Tudi sovražna ljudstva niso mogla preprečiti, da so Izraelci dosegli svoj cilj, obljubljeni deželo. To pa zaradi tega, ker je Bog že očaku Jakobu obljubil, da bo z njim.

Ko so bili Izraelci stoletja pozneje v babilonski sužnosti in spet hrepeneli po rešitvi, jim je Bog ponovno omogočil vrnitev. Tedaj je prerok Izaija o njem zapisal: »Kakor pastir pase svojo čredo, jo zbira s svojim laktom, jagnjeta nosi v svojem naročju, počasi vodi doječe« (Iz 40,11). Iz tega vidika gledano je sklepna beseda psalma, v kateri si želi molivec prebivati v GOSPODOVI hiši, tudi izraz upanja, da se bo Božje ljudstvo vrnilo iz izgnanstva, nesvobode in odvisnosti.

Spremljevalec na poti k zakramentu sv. krsta

Psalm je sicer nastal dolgo pred Kristusom in vendar je bil tudi med kristjani starega veka zelo priljubljen. Zato so se ga ljudje, ki so se pripravljali na krst, naučili na pamet. Videli so namreč v njem spremljevalca na poti k zakramentu svetega krsta, ki je bil tedaj še povezan z birmo in evharistijo. Kdor je prosil za krst, se je za ta korak odločil, ker se mu je Bog razodel kot resnični pastir. To mu je dalo moč, da pusti za sabo staro življenje. Voda nas spominja na Božjo besedo, a tudi na krstno kopel, maziljenje na birmo, pogrnjena miza in čaša pa na evharistični obed. Tolažba, ki jo ponuja palica pastirja pa je Sveti Duh, Tolažnik, ki nas uvaja v novo skupnost z Očetom in Sinom. On je graditelj resnične hiše GOSPODOVE, občestva verujočih, ki je pravo svetišče in kraj življenja. V luči teh obljub smo vabljeni, da psalm molimo tako dolgo, da smo si ga zapisali na srce. Tako nas bo opogumljal in v nas obujal zaupanje, da nas Bog spremlja s svojo dobroto in milino vse dni življenja.

Avtor:

Klaus Einspieler, referent za Sveto pismo in liturgijo krške škofije
klaus.einspieler@kath-kirche-kaernten.at